

RP 47/2018 rd

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om ändring av 1 § i lagen om Energimyndigheten

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att lagen om Energimyndigheten ändras så att Energimyndigheten också ska sköta statsbidragsmyndighetens uppgifter i samband med energi- och klimatpolitiska stöd.

Lagen avses träda i kraft så snart som möjligt.

MOTIVERING

1 Nuläge

Bestämmelser om Energimyndigheten finns i lagen om Energimyndigheten (870/2013). I 1 § 1 mom. i den lagen föreskrivs att för tillsyn och kontroll av el- och naturgasmarknaden, främjande av en fungerande el- och naturgasmarknad, energieffektiviteten och användningen av förnybar energi samt för verkställighetsuppgifter inom energipolitiken, utsläppshandeln med växthusgaser och energieffektiviteten finns Energimyndigheten. Närmare bestämmelser om Energimyndighetens uppgifter finns i 1 § 2—8 mom. i lagen om Energimyndigheten. Energimyndigheten verkar inom arbets- och näringsministeriets förvaltningsområde.

Enligt lagen om stöd till produktion av el från förnybara energikällor (1396/2010) och lagen om kompensering av indirekta kostnader för handeln med utsläppsrätter (138/2017) beviljar Energimyndigheten stöd och sköter uppgifter i anslutning till dem. De stöd som beviljas enligt de ovan nämnda lagarna utgör inte sådana statsunderstöd som avses i statsunderstödslagen (688/2011).

Enligt lagen om en effektreserv som säkerställer balansen mellan elproduktion och elförbrukning (117/2011) godkänner Energimyndigheten i effektreservsystemet kraftverksenheter och objekt med förmåga till flexibel elförbrukning. Enligt den ändring som föreslagits i lagen om stöd till produktion av el från förnybara energikällor (RP 175/2017 rd) ska Energimyndigheten sköta de uppgifter som hänför sig till ett premiesystem som baserar sig på anbudsförfarande.

Enligt den nationella energi- och klimatstrategin fram till 2030 (SRR 7/2016 rd) ska utsläppen från trafiken minska med hälften fram till år 2030 jämfört med år 2005. I planen för de offentliga finanserna för åren 2018—2021 har 25 miljoner euro årligen reserverats för främjande av energi- och klimatstrategins mål. Anslaget är även avsett att användas för utveckling av trafikinfrastrukturen. Under moment 32.60.47 i statsbudgeten för 2018 har det tagits in ett treårigt reservationsanslag för främjande av infrastrukturen för eltrafik och användning av biogas i trafiken.

Stödprogrammet för trafikinfrastruktur ska vara temporärt, och förvaltningen av det passar bra in bland Energimyndighetens uppgifter. Beviljandet av stöd ska basera sig på ett anbudsförfarande där anbudena poängsätts. Prövningsrätten i samband med beviljandet av stöd ska vara mycket bunden och begränsad. Energimyndigheten innehar kunnande om stödordningar och anbudsförfaranden.

På stödprogrammet för trafikinfrastruktur tillämpas statsunderstödslagen, som är en allmän lag om statsunderstöd. I 1 § 1 mom. i statsunderstödslagen föreskrivs om de grunder och förfaranden som ska iaktas vid beviljandet av statsunderstöd. Enligt 4 § 1 punkten i statsunderstödslagen avses med statsbidragsmyndighet den myndighet till vars uppgifter ärenden som gäller statsunderstödet i fråga hör enligt lagstiftningen. Enligt 8 § i statsunderstödslagen utfärdas genom förordning av statsrådet närmare bestämmelser om hur statsunderstöd som hör till tillämpningsområdet för statsunderstödslagen beviljas, utbetalas och användas i enlighet med statsbudgeten.

Till 1 § i lagen om Energimyndigheten bör det bland Energimyndighetens uppgifter fogas uppgifter som statsbidragsmyndighet i anslutning till energi- och klimatpolitiska statsunderstöd. Närmare bestämmelser om uppgifterna i fråga ska utfärdas genom förordning av statsrådet. Då skulle Energimyndigheten kunna sköta uppgifter i samband med ett stödprogram för trafikinfrastruktur. Det skulle vara möjligt att vid behov i fortsättningen anförtro Energimyndigheten också andra temporära uppgifter som gäller energi- och klimatpolitiska stödprogram.

Innovationsfinansieringsverket Business Finland sköter uppgifter som hänför sig till teknologi- och innovationspolitiken samt vissa statsbidragsmyndighetsuppgifter i samband med närings-, energi- och miljöpolitiska stöd. Närmare bestämmelser om uppgifterna finns i 3 § i lagen om Innovationsfinansieringsverket Business Finland och aktiebolaget Business Finland (1146/2017). Innovationsfinansieringsverket sköter bl.a. vissa uppgifter i samband med energistöd i enlighet med statsrådets förordning om allmänna villkor för beviljande av energistöd åren 2018—2022 (1098/2017). Uppgifterna i fråga har ett nära samband med genomförandet av innovationspolitiken. Avsikten är att Innovationsfinansieringsverket också i fortsättningen ska sköta sådana uppgifter i anslutning till energi- och klimatpolitiska stöd som har ett nära samband med innovationspolitiken eller är beroende av prövning. Lämpliga uppgifter för Energimyndigheten skulle å sin sida vara särskilt sådana uppgifter i anslutning till energi- och klimatpolitiska stöd där beviljandet av stöd baserar sig på ett anbudsförfarande och prövningsrätten i samband med beviljandet av stöd är ganska bunden och begränsad.

2 Föreslagna ändringar

Det föreslås att det till 1 § i lagen om Energimyndigheten fogas ett nytt 8 moment där det föreskrivs att Energimyndigheten också sköter statsbidragsmyndighetens uppgifter i samband med energi- och klimatpolitiska stöd. Närmare bestämmelser om uppgifterna i fråga ska utfärdas genom förordning av statsrådet. En statsrådsförordning om de allmänna villkoren för beviljande av infrastrukturstöd till främjande av eltrafik och användning av biogas i trafiken för 2018–2021 håller på att beredas. Förordningen ska innehålla bestämmelser om beviljande, utbetalning och användning av statsunderstöd enligt statsbudgeten samt närmare bestämmelser om Energimyndighetens uppgifter i anslutning till stödprogrammet.

De nuvarande 8 och 9 mom. i 1 § i lagen om Energimyndigheten föreslås samtidigt bli nya 9 och 10 moment.

3 Propositionens konsekvenser

Propositionen har inte några direkta statsekonomiska, organisatoriska eller andra konsekvenser. Det blir aktuellt med en bedömning av eventuella konsekvenser när det med stöd av statsunderstödslagen utfärdas bestämmelser om Energimyndighetens uppgifter som statsbidragsmyndighet i samband med energi- och klimatpolitiska stöd.

4 Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts vid arbets- och näringsministeriet. Under beredningen har Energimyndigheten hörts.

Utlåtande över propositionsutkastet begärdes av kommunikationsministeriet, justitieministeriet, finansministeriet och Energimyndigheten. Finansministeriet hade inget att anmärka på propositionsutkastet. Energimyndigheten betraktar det föreslagna lagförslaget som motiverat.

5 Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft så snart som möjligt.

6 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning

Enligt 119 § 2 mom. i grundlagen ska de allmänna grunderna för statsförvaltningens organ regleras genom lag, om deras uppgifter omfattar utövning av offentlig makt. Med de allmänna

RP 47/2018 rd

grunderna avses bl.a. enhetens verksamhetsområde, huvudsakliga uppgifter och befogenheter (RP 1/1998 rd).

Bestämmelser om statsbidragsmyndighetens uppgifter i anslutning till stödprogrammet för trafikinfrastruktur och möjliga andra uppgifter i samband med energi- och klimatpolitiska statsunderstöd som eventuellt åläggs Energimyndigheten finns i statsunderstödslagen. Åtminstone en del av uppgifterna är förknippade med betydande utövning av offentlig makt, bl.a. besluten om återkrävande av stöd, avbrytande av utbetalningen av stödet och upphörande av utbetalningen samt om inspektioner som riktar sig mot stödmottagarna (GrUU 44/2016 rd och 50/2017 rd). Enligt 124 § i grundlagen får uppgifter som innebär betydande utövning av offentlig makt dock ges endast myndigheter.

Av betydelse är dessutom 21 § 1 mom. i grundlagen där det föreskrivs att var och en har rätt att få sin sak behandlad av en myndighet som är behörig enligt lag. Detta förutsätter att det vem den behöriga myndigheten är framgår av lagstiftningen (GrUU 21/2009 rd).

Det föreslagna nya 1 § 8 mom. innehåller bestämmelser på en ganska generell nivå. Trots detta bedöms regleringen kunna uppfylla minimikraven i 21 § 1 mom. och 119 § 2 momentet i grundlagen (GrUU 5/2008 rd och 21/2009 rd).

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

Lag

om ändring av 1 § i lagen om Energimyndigheten

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till 1 § i lagen om Energimyndigheten (870/2013), sådan paragrafen lyder delvis ändrad lagarna 650/2014, 692/2014 och 389/2017, ett nytt 8 mom., varvid nuvarande 8 och 9 mom. blir 9 och 10 mom., som följer:

1 §

Uppgifter

Energimyndigheten sköter också statsbidragsmyndighetens uppgifter i samband med energi- och klimatpolitiska stöd. Närmare bestämmelser om uppgifterna i fråga utfärdas genom förordning av statsrådet.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Helsingfors den 12 april 2018

Statsminister

Juha Sipilä

Bostads-, energi- och miljöminister Kimmo Tiilikainen